TOTAL FLUIDE LDS

Päiväys: 23.11.2012 Edellinen päiväys: 1.6.2007

1. AINEEN TAI SEOKSEN JA YHTIÖN TAI YRITYKSEN TUNNISTETIEDOT

1.1 Tuotetunniste

1.1.1 Kauppanimi

TOTAL FLUIDE LDS

1.1.2 Tunnuskoodi

109-LDS

1.2 Aineen tai seoksen merkitykselliset tunnistetut käytöt ja käytöt, joita ei suositella

1.2.1 Käyttötarkoitus

Jarru- ja hydrauliöljy

1.3 Käyttöturvallisuustiedotteen toimittajan tiedot

1.3.1 Valmistaja, maahantuoja, muu toiminnanharjoittaja

	Koivunen Oy
Katuosoite	Malminkaari 12
Postinumero ja -toimipaikka	00700 Helsinki
Postiosoite	PL 115
Postinumero ja -toimipaikka	00701 Helsinki
Puhelin	010 65011
Telefax	010 6501202
Y-tunnus	0110111-0
Sähköposti	tiedotteet@koivunen.fi

1.3.3 Ulkomaisen valmistajan tiedot

-

1.4 Hätäpuhelinnumero

1.4.1 Numero, nimi ja osoite

Myrkytystietokeskus, Tukholmankatu 17, PL 790, 00029 HUS (Helsinki)
(09) 471 977 - 24h (09 4711, vaihde)

2. VAARAN YKSILÖINTI

2.1 Aineen tai seoksen luokitus

Tuote ei ole luokiteltu.
67/548/EEC - 1999/45/EC
-;

2.2 Merkinnät

Ei relevantti - tuote ei ole luokiteltu valmistajan mukaan.
67/548/EEC - 1999/45/EC

2.3 Muut vaarat

Terveysvaikutukset: Normaaleissa käyttöolosuhteissa tuote ei aiheuta haittavaikutusten vaaraa. Valmistajan mukaan ei aspiraatiovaaraa.
Ympäristövaikutukset: Tuotetta ei saa päästää ympäristöön.
Fysikaalis-kemialliset vaikutukset: Normaaleissa käyttöolosuhteissa ei muodostu erityistä palo- tai räjähdysvaaraa.

3. KOOSTUMUS JA TIEDOT AINEOSISTA

3.2 Seokset

Vaaraa aiheuttavat aineosat

CAS/EY-numero ja rek.nro	EINECS	Aineosan nimi	Pitoisuus	Luokitus

- / 72968-37-7		Alkyyliamiini alkoksyloitu	< 0.3%	Xn; R22; C; R34; N; R50 Acute Tox. 4, H302, Skin Corr. 1B, H314; Aquatic Acute 1, H400
- / 85118-41-8		Alkyylifosfiitti	< 0.3%	Xi;R38; R41; N; R51/53 Skin Irrit. 2, H315; Eye Dam. 1, H318; Aquatic Chronic 2, H411
68649-11-6	500-228-5	1-Dekeeni, dimeeri, vetykäsitelty	<80%	Xn; R65 Asp. Tox. 1, H304

3.3 Muut tiedot

Tuote on valmistettu jalostetusta mineraaliöljystä ja synteettisistä öljyistä (polyalfaolefiinit), joissa polysyklisten aromaattisten hiilivetyjen (PCA tai PAH) pitoisuus on alle 3% (IP 346-menetelmä).
Alkyyliamiini -yhdisteen ja alkyylifosfiitin CAS-numerot saatu tietokannasta www.kemi.se vastaavanlaisten yhdisteiden osalta.
R- ja H-lausekkeiden teksti - katso kohta 16.

4. ENSIAPUTOIMENPITEET

4.1 Ensiaputoimenpiteiden kuvaus

Mentävä lääkäriin tai ensiapuasemalle mikäli vakava tai pysyvä oire.

4.1.2 Hengitys

Potilas siirrettävä raittiiseen ilmaan. Lämpö, lepo.

4.1.3 Iho

Mikäli iho on altistunut painesuihkeelle, voi tuote kulkeutua ihmisen elimiin. Näissä tapauksissa on potilas toimitettava sairaalaan, vaikka mitään merkkiä vauriosta ole havaittavissa. Poistettava välittömästi kaikki tahriintunut vaatetus. Kyseinen alue huuhdellaan heti saippualla ja vedellä.

4.1.4 Roiskeet silmiin

Roiskeet silmistä huuhdeltava heti vedellä silmäluomet levittäen vähintään 15 minuutin ajan.

4.1.5 Nieleminen

Ei saa oksennuttaa aspiraatiovaaran vuoksi. Älä anna mitään juotavaa potilaalle.

4.2 Tärkeimmät oireet ja vaikutukset, sekä välittömät että viivästyneet

Hengitys: Suurten höyry- tai aerosolipitoisuuksien hengittäminen voi aiheuttaa kurkun ja ylähengitysteiden ärsytystä.
Iho: Normaaleissa käyttöolosuhteissa ihoaltistumisen vaara on epätodennäköistä. Mikäli iho on altistunut painesuihkeelle, voi tuote kulkeutua ihmisen elimiin. Toistuvan tai pitkäaikaisen altistumisen yhteydessä esim. tahriintuneen vaatetuksen johdosta voi muodostua tunnusomaisia ihovaikutuksia (öljyrakkuloita).
Nieleminen: Tuote voi aiheuttaa oksentelua, vatsakipua ja ripulia suurien määrien nielemisen yhteydessä.

4.3 Mahdollisesti tarvittavaa välitöntä lääketieteellistä apua ja erityishoitoa koskevat ohjeet

Aspiraatio: Mikäli arvellaan, että tuotetta on päässyt keuhkoihin (esim. oksentelun yhteydessä) on potilas toimitettava sairaalaan välitöntä hoitoa varten.

5. PALONTORJUNTATOIMENPITEET

5.1 Sammutusaineet

5.1.1 Sopivat sammutusaineet

Sopivat sammutusaineet: vaahto, hiilidioksidi, jauhe.

5.1.2 Sammutusaineet, joita ei pidä käyttää turvallisuussyistä

Älä käytä vesisuihkua sillä se voi levittää paloa.

5.2 Aineesta tai seoksesta johtuvat erityiset vaarat

Ei ilmoitettu.

5.3 Palontorjuntaa koskevat ohjeet

Käytettävä paineilmahengityslaitetta suljetuissa tiloissa, jossa suuret huuru- ja kaasupitoisuudet.

5.4 Muita ohjeita
Ei ilmoitettu.

6. TOIMENPITEET ONNETTOMUUSPÄÄSTÖISSÄ

6.1 Varotoimenpiteet, henkilönsuojaimet ja menettely hätätilanteessa
Katso suojausvarusteet kohdasta 8. Huolehdittava riittävästä ilmastoinnista. Poistettava sytytyslähteet. Tupakointi kielletty. Tuote voi aiheuttaa liukastumisvaaran.

6.2 Ympäristöön kohdistuvat varotoimet
Älä päästä tuotetta viemäriin tai vesistöön tai saastuttamaan maaperää.

6.3 Suojarakenteita ja puhdistusta koskevat menetelmät ja -välineet
Maaperä: Tuotteen tahriimat pinnat muodostuvat liukkaiksi. Tuote kerätään talteen mekaanisesti pumpuilla tai kuorintalaitteilla. Vuotanut aine imeytetään hiekkaan tai muuhun inerttiin aineeseen.
Vesistö: Käytetään kelluvaa imeytysainetta ja kerätään mekaaniseesti talteen. Jos tuote on vuotanut jokeen tai muihin vesistöihin, on viranomaisille ilmoitettava mahdollisesti kelluvasta materiaalista.

6.4 Viittaukset muihin kohtiin
Katso kohta 8 - henkilökohtainen suojavarustus.
Katso kohta 13 - jätteiden käsittely.

7. KÄSITTELY JA VARASTOINTI

7.1 Turvallisen käsittelyn edellyttämät toimenpiteet
Huolehdittava riittävästä ilmastoinnista, mikäli voi muodostua höyryjä, huuruja, sumua tai aerosolia. Suoritettava kaikki tarvittavat toimenpiteet, jolla voidaan vähentää altistumisvaaraa käytössä tai jätteenä. Säilytettävä erillään palavista aineista ja elintarvikkeista.
Palo- ja räjähdysvaaran ehkäisy: Tyhjät astiat voivat sisältää syttyviä tai räjähtäviä höyryjä. Tuotteella kostetut rätit, paperi tai muu materiaali jota käytetään vuotojen poistoon voivat aiheuttaa palovaaran. Vältettävä näiden kerääntymistä. Ne on hävitettävä turvallisesti käytön jälkeen.
Varotoimenpiteet: Vältettävä staattisen sähkön muodostumista maadoittamalla. Koneet j alaitteisto asennettava siten, että voidaan välttää onnettomuustilanteita, joissa roiskeita ja vuotoja voi joutua kuumiin koneosiin ja sähkökosketuksiin. (esim. liitosten vikatoiminnoissa).
Otettava huomioon, että öljyvuodot painepiirissä aiheuttavat hienojakoisen palavan suihkeen (öljysumun syttyvyysraja laskee kun pitoisuudet ylittävät noin 45 g/m3.

7.2 Turvallisen varastoinnin edellyttämät olosuhteet, mukaan luettuina yhteensopimattomuudet
Ryhdyttävä tarpeellisiin toimenpiteisiin, joiden avulla voidaan estää vesistöjen ja maaperän saastuminen.
Sopiva varastointi: Säilytettävä huoneenlämpötilassa suojattuna vedeltä ja kosteudelta ja erillään sytytyslähteistä. Astiat pidettävä suljettuna, kun ne eivät ole käytössä. Älä varastoi lähellä lämmityspattereita.
Yhteensopimattomat tuotteet: Vaarallisia reaktioita muodostuu voimakkaiden hapettimien kanssa.
Suositeltu pakkausmateriaali: Käytettävä ainoastaan hiilivetyjä kestäviä säiliöitä, liitoksia, putkistoja, jne.
Käytettävä alkuperäispakkauksissa, jos mahdollista. Muutoin siirrettävä etiketin tiedot uuteen astiaan.

7.3 Erityinen loppukäyttö
Ei ilmoitettu.

8. ALTISTUMISEN EHKÄISEMINEN JA HENKILÖNSUOJAIMET

8.1 Valvontaa koskevat muuttujat

8.1.1 HTP-arvot

-	Öljysumu	5 mg/m³ (8 h) , 2012

8.1.2 Muut raja-arvot
Biologisia raja-arvoja ei ilmoitettu.

8.1.3 Muissa maissa annettuja raja-arvoja
Valmistaja ilmoittaa mineraaliöljysumun raja-arvoksi: 8h: 5mg/m3 ja 15min: 10mg/m3.

8.1.4 DNEL
Ei ilmoitettu.

8.1.5 PNEC
Ei ilmoitettu.

8.2 Altistumisen ehkäiseminen

8.2.1 Tekniset torjuntatoimenpiteet
Tuotetta käytettävä hyvin ilmastoidussa tilassa. Työskenteltäessä suljetuissa tiloissa (säiliössä, altaassa) on huolehdittava siitä, että ilma ei ole tukahduttava ja/tai käytettävä suositeltua varustusta.
Älä pidä sormuksia, kelloja tai samankaltaisia esineitä, joihin tuote voi imeytyä ja aiheuttaa ihosairauksia. Vältettävä pitkäaikaista tai toistuvaa ihokosketusta erityisesti käytetyn tai jäteöljyn käsittelyssä. Riisuttava heti tahriintunut vaatetus. Roiskeet iholta huuhdeltava heti saippualla ja runsaalla vedellä. Älä käytä hiema-aineita, liuottimia tai polttoainetta. Älä käytä tahriintunutta pyyhkettä käsien kuivaukseen. Älä laita tahriintunutta rättiä työvaattuksen taskuun. Syöminen, juominen ja tupakointi kielletty kemikaalia käytettäessä.

8.2.2 Henkilökohtaiset suojatoimenpiteet

8.2.2.1 Hengityksensuojaus
Viranomaisten hyväksytty hengityslaite saattaa olla tarpeen, mikäli öljysumun pitoisuudet ilmassa voivat ylittää raja-arvon tai mikäli muut toimenpiteet eivät riitä altistumista pitämään alle ohje-arvojen. (Öljysumulle suositeltu suodatin IIb).

8.2.2.2 Käsiensuojaus
Käytettävä hiilivedyille läpäisemättömiä suojakäsineitä. Valmistaja suosittelee nitriili- tai neopreenikäsineitä.

8.2.2.3 Silmien tai kasvojen suojaus
Käytettävä sivuilta suojaavia suojalaseja roiskevaaran yhteydessä. Käsiteltäessä astioita käytettävä kasvonsuojainta tarvittaessa.

8.2.2.4 Ihonsuojaus
Käytettävä tarvittaessa hiilivetyjä kestävää suojavaatetusta ja saappaita.

8.2.3 Ympäristöaltistumisen torjuminen
Ei ilmoitettu.

9. FYSIKAALISET JA KEMIALLISET OMINAISUUDET

9.1 Fysikaalisia ja kemiallisia perusominaisuuksia koskevat tiedot

9.1.1 Olomuoto
Neste, oranssin värinen,

9.1.2	**Haju**	Tuotteenomainen haju
9.1.3	**Hajukynnys**	Ei ilmoitettu
9.1.4	**pH**	Ei ilmoitettu.
9.1.5	**Sulamis- tai jäätymispiste**	Jähmettymispiste: < - 50°C (ASTM D 97)
9.1.6	**Kiehumispiste ja kiehumisalue**	Ei ilmoitettu.
9.1.7	**Leimahduspiste**	>145 ° C (ASTM D 93)
9.1.8	**Haihtumisnopeus**	Ei ilmoitettu.
9.1.9	**Syttyvyys (kiinteät aineet, kaasut)**	Ei relevantti - tuote on neste
9.1.10	**Räjähdysominaisuudet**	
9.1.10.1	**Alempi räjähdysraja**	Ei ilmoitettu.
9.1.10.2	**Ylempi räjähdysraja**	Ei ilmoitettu.
9.1.11	**Höyrynpaine**	Ei ilmoitettu.
9.1.12	**Höyryntiheys**	Ei ilmoitettu.
9.1.13	**Suhteellinen tiheys**	820 kg/m3, 15°C
9.1.14	**Liukoisuus (liukoisuudet)**	
9.1.14.1	**Vesiliukoisuus**	Ei ilmoitettu.
9.1.14.2	**Rasvaliukoisuus (liuotin-öljy, yksilöitävä)**	Ei ilmoitettu.
9.1.15	**Jakautumiskerroin: n-oktanoli/vesi**	Log Pow > 6 (20°C)

9.1.16	**Itsesyttymislämpötila**	> 250°C (ASTM E 659) - tämä voi olla huomattavasti alhaisempi erityisissä olosuhteissa (hidas hapettuminen hineojakoisen materiaalin kanssa)
9.1.17	**Hajoamislämpötila**	Ei ilmoitettu.
9.1.18	**Viskositeetti**	6 mm2/s, 100° C; vastaavasti korkeampi 40°C:ssa
9.1.19	**Räjähtävyys**	Ei ilmoitettu.
9.1.20	**Hapettavuus**	Ei ilmoitettu.

9.2 Muut tiedot
Ei ilmoitettu.

10. STABIILISUUS JA REAKTIIVISUUS

10.1 Reaktiivisuus
Tuote on stabiili normaaleissa varastointi- ja käyttöolosuhteissa.

10.2 Kemiallinen stabiilisuus
Tuote on stabiili normaaleissa varastointi- ja käyttöolosuhteissa.

10.3 Vaarallisten reaktioiden mahdollisuus
Voi reagoida voimakkaiden hapettimien kanssa.

10.4 Vältettävät olosuhteet
Vältettävä kuumuutta (yli leimahduspisteen), kipinöitä, sytytyslähteitä, avotulta, staattista sähköä.

10.5 Yhteensopimattomat materiaalit
Vältettävä voimakkaita hapettimia.

10.6 Vaaralliset hajoamistuotteet
Epätäydellisessä poltossa tai lämpöhajoamisen yhteydessä muodostuu enemmän tai vähemmän myrkyllisiä kaasuja kuten hiilimonoksidia, hiilidioksidia, erilaisia hiilivetyjä, aldehydejä ja savua.

11. MYRKYLLISYYTEEN LIITTYVÄT TIEDOT

11.1 Tiedot myrkyllisistä vaikutuksista

11.1.1 Välitön myrkyllisyys
Tietoja ei ole käytettävissä.

11.1.2 Ärsyttävyys ja syövyttävyys
Ei luokiteltu ärsyttäväksi.

11.1.3 Herkistyminen
Tuote ei pahenna jo olemassa olevaa herkistymistä.

11.1.4 Syöpää aiheuttavat, perimää vaurioittavat tai lisääntymiselle vaaralliset vaikutukset
Tuote on valmistettu jalostetusta mineraaliöljystä ja synteettisistä öljyistä (polyalfaolefiinit), joissa polysyklisten aromaattisten hiilivetyjen (PCA tai PAH) pitoisuus on alle 3% (IP 346-menetelmä).
Ei sisällä syöpävaaralliseksi, perimää vaurioittavaksi tai lisääntymiselle vaaralliseksi luokiteltua ainetta.

11.1.5 Elinkohtainen myrkyllisyys - kerta-altistuminen
Hengitys: Suurten höyry- tai aerosolipitoisuuksien hengittäminen voi aiheuttaa kurkun ja ylähengitysteiden ärsytystä. Normaaleissa käyttöolosuhteissa hengitysaltistumisen vaara on epätodennäköistä.
Iho: Normaaleissa käyttöolosuhteissa ihoaltistumisen vaara on epätodennäköistä. Mikäli iho on altistunut painesuihkeelle, voi tuote kulkeutua ihmisen elimiin.
Nieleminen: Tuote voi aiheuttaa oksentelua, vatsakipua ja ripulia suurien määrien nielemisen yhteydessä. Pienten määrien nielemisen yhteydessä ei merkittäviä vaikutuksia havaittu.

11.1.6 Elinkohtainen myrkyllisyys - toistuva altistuminen
Iho: Toistuvan tai pitkäaikaisen altistumisen yhteydessä esim. tahriintuneen vaatetuksen johdosta voi muodostua tunnusomaisia ihovaikutuksia (öljyrakkuloita).

11.1.7 Aspiraatiovaara
Tuote sisältää aspiraatiovaaralliseksi luokiteltua ainetta. Valmistajan mukaan ei kuitenkaan luokiteltu aspiraatiobvaaraa aiheuttavaksi viskositeetin vuoksi.

11.1.8 Muut terveysvaikutuksiin liittyvät tiedot
Ei ilmoitettu.

12. TIEDOT VAARALLISUUDESTA YMPÄRISTÖLLE

12.1 Myrkyllisyys

12.1.1 Myrkyllisyys vesieliöille
Arvioidaan että neitseellinen tuote aiheuttaa vähäistä vaaraa vesieliöille. Tuotteesta ei ole testituloksia. Tuote sisältää pieniä määriä ympäristölle vaarallisia aineita.

12.1.2 Myrkyllisyys muille eliöille
Arvioidaan että neitseellinen tuote ei aiheuta vaaraa maaperällä oleville eliöille.

12.2 Pysyvyys ja hajoavuus

12.2.1 Biologinen hajoavuus
Lopputuotteesta ei ole tietoja. Mineraaliöljyjae on luontaisesti biologisesti hajoava. Eräät ainesosat eivät ehkä aiheuta biologista hajoamista.

12.2.2 Kemiallinen hajoavuus
Ei ilmoitettu.

12.3 Biokertyvyys
Log Pow: >6. Arvon mukaan tuote voi aiheuttaa biokertyvyyttä (Log Pow > 3).

12.4 Liikkuvuus maaperässä
Ilma: Tuotteen hävikki on vähäistä haihtumalla.
Maaperä: Fysikaalisten ja kemiallisten ominaisuuksien johdosta, tuote yleensä osoittaa vähäistä liikkuvuutta maaperässä.
Vesi: Tuote on liukenematon, se leviää veden pinnalla.

12.5 PBT- ja vPvB-arvioinnin tulokset
Ei ilmoitettu.

12.6 Muut haitalliset vaikutukset
Ei ilmoitettu.

13. JÄTTEIDEN KÄSITTELYYN LIITTYVÄT NÄKÖKOHDAT

13.1 Jätteiden käsittelymenetelmät
Öljyjätteet tulee hävittää hyväksytyllä jätteenkäsittelylaitoksella, jossa ne voidaan polttaa valvotuissa olosuhteissa. Valmistaja ilmoittaa jätekoodin 13 01 10: mineraalipohjaiset, klooraamattomat hydrauliöljyt. Koodin mukaan jätteet ovat ongelmajätettä - katso ympäristöministeriön asetus 1129/2001.

14. KULJETUSTIEDOT

14.1	**YK-numero**	Ei relevantti
14.2	**Kuljetuksessa käytettävä virallinen nimi**	Ei relevantti
14.3	**Kuljetuksen vaaraluokka**	Tuote ei ole luokiteltu kuljetuksia varten
14.4	**Pakkausryhmä**	Ei relevantti

14.5 Ympäristövaarat
Ei relevantti

14.6 Erityiset varotoimet käyttäjälle
Ei relevantti

14.7 Kuljetus irtolastina MARPOL 73/78 -sopimuksen II liitteen ja IBC-säännöstön mukaisesti
Ei relevantti

15. LAINSÄÄDÄNTÖÄ KOSKEVAT TIEDOT

15.1 Nimenomaisesti ainetta tai seosta koskevat turvallisuus-, terveys- ja ympäristösäännökset tai -lainsäädäntö
CLP-asetus 1272/2008
KTT-asetus EY nro 453/2010
REACH-asetus 1907/2006
Seosten osalta ylimenokautena seosdirektiivi 1999/45/EY
HTP-julkaisu 2012

15.2 Kemikaaliturvallisuusarviointi
Ei laadittu.

16. MUUT TIEDOT

16.1 Muutokset edelliseen versioon
Muutokset 1.6.2007: Muutoksia tehty kohtiin 1, 2,3, 6,12 ja 16.
Muutokset 23.11.2012: EU-asetuksen 453/2010 mukaan päivitetty KTT. Lähes joka kohtaan tehty muutoksia.
Entinen nimi: LDS Jarru -ja Hydraulineste

16.2 Lyhenteiden selitykset
CLP: Classification, Labelling, Packaging, Luokitus, merkintä ja pakkaaminen
EC50: Effective concentration; Pitoisuus, joka aiheuttaa vaikutuksia 50% koe-eläimiin kokeen aikana
EY: Euroopan yhteisö
HTP: Haitalliseksi tunnistettu pitoisuus
LC50: Lethal concentration: LC50 on pitoisuus, joka tappaa puolet koe-eläimistä kokeen aikana
LD50: Lethal Dose 50; LD50 on annos, joka tappaa puolet koe-eläimistä kokeen aikana
REACH: Registration, Evaluation, Authorisation and restriction of CHemicals- REACH-asetus koskee kemikaalien rekisteröintiä, arviointia, rajoitusta ja lupamenettelyä

16.3 Tietolähteet
Valmistajan KTT - LDS 2.6.2005 ja päivitys 29.3.2006

16.4 Käytetty menetelmä luokituksen arvioinnissa
Valmistajan mukaan ei luokiteltu.

16.5 Luettelo R-lausekkeista, vaaralausekkeista, S-lausekkeista ja/tai turvalausekkeista

R22	Terveydelle haitallista nieltynä.
R34	Syövyttävää.
R38	Ärsyttää ihoa.
R41	Vakavan silmävaurion vaara.
R50	Erittäin myrkyllistä vesieliöille.
R51/53	Myrkyllistä vesieliöille, voi aiheuttaa pitkäaikaisia haittavaikutuksia vesiympäristössä.
R65	Haitallista: voi aiheuttaa keuhkovaurion nieltäessä.
H302	Haitallista nieltynä.
H304	Voi olla tappavaa nieltynä ja joutuessaan hengitysteihin.
H314	Voimakkaasti ihoa syövyttävää ja silmiä vaurioittavaa.
H315	Ärsyttää ihoa.
H318	Vaurioittaa vakavasti silmiä.
H400	Erittäin myrkyllistä vesieliöille.
H411	Myrkyllistä vesieliöille, pitkäaikaisia haittavaikutuksia.

16.6 Työntekijöiden koulutus
Ei ilmoitettu

16.7 Käyttörajoitukset
Ei ilmoitettu

16.8 Lisätiedot
Koivunen Oy, Jyrki laamanen, puh: 010 65011

Päiväys 23.11.2012